

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/30/2021
Identifikačné číslo spisu: 7118015412
Dátum vydania rozhodnutia: 05.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7118015412.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 5. mája 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného H. C. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného H. C. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/87/2020 z 30. septembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. C. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10Tk/1/2018 z 30. júla 2020, bol obvinený H. C. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že:

- dňa 10. augusta 2018 v čase asi o 23:40 hod. v Košiciach, v obytnom dome nachádzajúcom sa na ul. M. XX, na X. poschodí na balkóne patriacom k spoločným priestorom domu, po predchádzajúcom požití alkoholu a následnej vzájomnej hádke s priateľkou F. G., nar. XX. D. XXXX, s ktorou v tom čase spoločne bývali v byte vo vyššie označenom dome, túto so slovami „vyhodím ťa“ vyzdvihol alebo prehodil cez zábradlie balkóna tak, že visela celým telom za zábradlím dole hlavou, tvárou k zábradliu, obvinený ju držal za nohy, poškodená sa však ľavou a pravou rukou uchopila zábradlia v snahe sa nadvihnúť spolu s vytočením trupu smerom dohora a v tom momente ju H. C. pustil, následne však reagoval uchopením okolo zápästí, pravou rukou ju pustil, vtedy sa rozhojdala a už ju neudržal ani ľavou rukou, keďže sa následne nedokázala rukami udržať zábradlia, tak spadla dole na trávnatú plochu s tým, že v dôsledku pádu z výšky utrpela viaceré kožné odreniny na tvári a krku, tržné rany na tvári, hlave, ľavej ruke, a pravom predkolení, ložiskové prekrvácanie mäkkých lebečných pokrývok v ľavej čelovospánkovej a temennej oblasti hlavy, rozsiahlu trhlínu dolného laloka ľavých pľúc a menšiu v dolnom laloku pravých pľúc, pomliaždenie obidvoch pľúc, početné sériové zlomeniny rebier, pomliaždenie srdca s ľahkým zakrvácaním do osrdcovníkového vaku, trhliny pečene, prekrvácanie mäkkých tkanív v okolí hltana a pažeráka vľavo, v mieste ľavého zaobrušnicového priestoru, v okolí ľavej obličky, opuch mozgu stredného stupňa s mozočkovým tlakovým kužeľom, roztrhnutie

väzivového spojenia krčnej chrbtice so spodinou lebky, roztrhnutie hrudníkovej chrbtice medzi 5. a 6. stavcom, pričom v dôsledku týchto smrteľných poranení a šoku po úraze došlo k smrti F. G. do niekoľko minút po ich vzniku.

Za to bol obvinenému H. C. postupom podľa § 145 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. m) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 17 (sedemnást') rokov a 6 (šest') mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. Zároveň bol obvinenému uložený podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad 1 (jeden) rok.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému S. R., nar. X. M. XXXX, bytom G. X, G., škodu vo výške 2.324,40 € a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodeného odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený, prokurátor a poškodený odvolanie, pričom Krajský súd v Košiciach, uznesením, sp. zn. 4To/87/2020 z 30. septembra 2020, postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného a prokurátora zamietol ako nedôvodné a podľa § 312 ods. 4 Trestného poriadku predseda senátu vzal na vedomie späťvzatie odvolania poškodeným.

+ + +

Proti vyššie označenému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach podal obvinený H. C. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Gerharda Zvolánka, advokáta v Košiciach, dovolanie z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušil, a rovnako zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, nakoľko vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením rozhodnutia, stratili svoj podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Uviedol že skutok, za ktorý bol obvinený právoplatne uznaný za vinného, nebol právne kvalifikovaný v súlade s ustanovením § 145 ods. 1 Trestného zákona. Zo skutkovej vety nie je zrejmé, že by mal obvinený úmysel usmrtiť poškodenú. Slová „vyhodím ťa" nie sú vyjadrením úmyslu. V skutkovej vete absentuje popis úmyselného konania s konkrétnym motívom usmrtiť poškodenú a takýto úmysel musí byť jednoznačne vyjadrený. Skutková veta z dôvodu nedostatočného opisu vražedného konania bez vyjadrenia úmyslu obvineného usmrtiť poškodenú a vyjadrenia následku (smrti) nezodpovedá obzvlášť závažnému zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona. Tomu nasvedčujú skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania, pričom aj výpovede svedkov sú rozporné. Dôkazy síce boli vykonané v dostatočnom rozsahu, ale neboli logicky a presvedčivo vyhodnotené a nevedli k spravodlivému rozhodnutiu vo veci (č. l. 992 spisu a nasl., č. l. 1015 spisu a nasl.).

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach vo vyjadrení zo 17. februára 2021 a poškodený S. R. vo vyjadrení zo 16. februára 2021 navrhli dovolanie obvineného odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, prípadne postupom podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť z dôvodu, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší súd SR" alebo „dovolací súd") podľa § 377 Trestného poriadku pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie

dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd SR zistil, že dovolanie obvineného H. C. nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd SR je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu SR tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže totiž obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho

konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúvanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Ak obvinený v podanom dovolaní namieta spôsob hodnotenia dôkazov, konkrétne výpovede svedkov, najmä nelogickosť a rozporupnosť týchto výpovedí, ide „len“ o námietky skutkového charakteru, lebo zmenou spôsobu hodnotenia dôkazov sa snaží obvinený následne zmeniť znenie skutkovej vety výroku o vine vo svoj prospech.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu trestného činu, dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V predmetnej veci zároveň dovolací dospel k záveru, že obvinený svojím konaním uvedeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku naplnil všetky znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, lebo obvinený konaním uvedeným v skutkovej vete úmyselne usmrtil F. G..

Obvinený v podanom dovolaní namietal, že skutok za ktorý bol odsúdený, nenaplnil znaky obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko v ňom absentovala subjektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu spočívajúca v jeho úmysle poškodenú usmrtiť, pričom k uvedenému je nevyhnutné uviesť nasledovné:

Objektívna stránka trestného činu vraždy je charakterizovaná usmrtením človeka, ktorým sa rozumie spôsobenie cerebrálnej (mozgovej) smrti inému živému človeku. Nie je pritom rozhodujúce, aké prostriedky boli na usmrtenie použité a ani to, či išlo o konanie jednorázové alebo o konanie dlhodobé (napr. podávanie jedu v malých dávkach). Po subjektívnej stránke sa pri trestnom čine vraždy vyžaduje úmyselné zavinenie.

Podľa § 15 Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel':

- a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť, alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom (priamy úmysel - dolus directus), alebo
- b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie, alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzrozmeneý (nepriamy úmysel - dolus eventualis).

Pri trestnom čine vraždy úmysel páchatel'a, čo aj nepriamy (eventuálny), musí smerovať k usmrteniu človeka. Pri trestnom čine vraždy teda vôľa páchatel'a, či už vo forme chcenia alebo uzrozmeneý, musí smerovať aj k následku, ktorým je smrť iného človeka, pričom vzťah páchatel'a k tomuto následku musí byť aktívny. Je preto veľmi dôležité zistiť páchatel'ov subjektívny vzťah práve k spôsobenému smrteľnému následku.

Pre správne posúdenie tejto otázky je spravidla nutné ozrejmiť, resp. spoľahlivo zistiť, akým motívom (pohnútkou) bolo konanie páchatel'a vedené. Motívom pritom rozumieme vnútorný podnet, ktorý viedol páchatel'a k rozhodnutiu spáchať trestný čin. V právnej náuke sa zdôrazňuje, že význam motívu (pohnútky) je v trestnom práve značný, aj keď motív ako taký je len výnimočne obligatónnym znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu. Ak nebol motív trestného činu zistený, je tým nepochybne sťažené aj rozhodnutie o vine. Práve motív trestného činu dokresľuje jeho konkrétnu povahu a pomáha objasniť jeho príčinu. Na druhej strane netreba význam motívu ani preceňovať, ako sa v podanom dovolaní snažil obvinený.

Ak sa nepodarí z dostupných dôkazov spoľahlivo zistiť, akým motívom (pohnútkou) bol páchatel' k svojmu činu vedený, nemožno z toho mechanicky usúdiť na jeho chýbajúci úmysel spôsobiť poškodenej smrteľný následok, pokiaľ je tento úmysel dostatočne zrejмый z okolností a intenzity vykonaného útoku,

pričom práve na absenciu motívu obvinený poukazoval.

Preto v prípadoch, kedy páchatel' popiera úmysel usmrtiť svoju obeť, napr. poukazom na to, že nemá k tomu žiaden motív, je nutné otázku jeho zavinenia vyvodit' nepriamo z okolností trestného činu objektívnej povahy, konkrétne z okolností, za ktorých k útoku došlo, čo útoku predchádzalo, ako bol útok zrealizovaný a podobne.

Z rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu vyplýva, že vyššie uvedeným názorom sa súdy oboch stupňov v posudzovanej trestnej veci dôsledne riadili. Vo veci vykonali rozsiahle znalecké dokazovanie znalcami (MUDr. S. S., MUDr. A. U., MUDr. U. Z.). Ako je zrejmé z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho ako aj prvostupňového súdu, otázke zavinenia venovali pozornosť. V odôvodnení rozhodnutí sa konštatuje, že obvinený konal vo forme priameho úmyslu a nebolo o tom žiadnych pochybností, že tento bol preukázaný predovšetkým mechanizmom vzniku zranenia, t. j. zranenie bolo spôsobené, keď nebohú poškodenú pustil v čase, keď sa táto snažila zachytiť a to v kontexte, keď obvinený so slovami „vyhodím ťa“ prehodil poškodenú cez zábradlie balkóna bytu.

Aj podľa názoru dovolacieho súdu možno na základe popísaných skutkových okolností prípadu vyvodit' jednoznačný záver o úmyselnom zavinení obvineného. Správne teda súdy ustálili tak z objektívnych, ako aj subjektívnych okolností prípadu skutkové zistenie, že obvinený v úmysle usmrtiť poškodenú tento čin aj dokončil. Subjektívna stránka trestného činu predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (stanovisko č. 3 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2011).

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie je naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného H. C. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s ust. § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.